

PLA DE LECTURA DEL PRAT DE LLOBREGAT

DOCUMENT RESUM

Pla de Lectura del Prat de Llobregat 2026-2030

1. Introducció i Marc Institucional

La lectura no és una pràctica aïllada, sinó un dret cultural fonamental que actua com a motor de transformació social i convivència democràtica al Prat de Llobregat.

El nou Pla de Lectura 2026-2030 representa l'evolució estratègica d'una trajectòria iniciada l'any 2004, amb un dels primers plans municipals de lectura de Catalunya, i consolidada amb la inauguració de la Biblioteca Antonio Martín.

La lectura ha esdevingut un instrument imprescindible del Servei de Cultura del Prat de Llobregat per a garantir l'exercici dels drets culturals de la ciutadania i millorar la qualitat de vida de la ciutadania, promovent persones lliures, crítiques i conscients.

Després de la consolidació de la Biblioteca Antonio Martín com a espai de referència i del desenvolupament de programes estables de foment de la lectura, el nou pla fa un pas endavant amb una mirada més participativa i comunitària.

L'estratègia s'alinea analíticament amb els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**, vinculant la lectura amb el benestar sistèmic de la comunitat:

- **ODS 3 (Salut i Benestar):** La lectura es defineix com una eina per al benestar emocional i personal, contribuint directament a la salut mental i física a través de l'hàbit saludable i la reflexió.
- **ODS 4 (Educació de Qualitat):** El pla defensa una educació inclusiva basada en la construcció compartida de coneixement i la transferència de capitals culturals al llarg de tota la vida.
- **ODS 5 (Igualtat de Gènere):** S'aplica per remoure els obstacles que impedeixen l'accés equitatiu a la vida cultural, garantint la no discriminació en totes les pràctiques lectores municipals.
- **ODS 10 (Reducció de les Desigualtats):** Davant l'actual context de "desinformació per excés", el pla combat les desigualtats assegurant que tota la ciutadania disposi de la capacitat crítica necessària per discriminar la informació rellevant i escollir perspectives pròpies.

Aquesta visió estratègica exigeix una metodologia de treball rigorosa que transformi els principis en un sistema d'accions coordinades i avaluables.

2. Metodologia i Procés d'Elaboració Participativa

La política pública de lectura del Prat és el resultat d'una construcció col·lectiva realitzada entre 2024 i 2025. El procés s'ha fonamentat en la premissa que l'eficàcia d'un pla depèn de la co-responsabilitat entre l'administració, el teixit professional i la ciutadania.

L'elaboració s'ha estructurat en **quatre etapes estratègiques**:

- **Garantir aliances**: Consolidació de complicitats i disseny de l'operativa de participació.
- **Diagnosi**: Identificació de necessitats i reptes a partir de dades empíriques i contrast social.
- **Estratègia**: Definició del pla d'acció, eixos i indicadors de seguiment.
- **Redacció**: Formalització del document normatiu i estratègic final.

La governança de la fase de disseny ha recaigut en el Grup Impulsor, una comissió executiva transversal (Cultura i Educació de l'Ajuntament i Serveis educatius de la Generalitat) que ha coordinat sis Taules Sectorials per recollir propostes de 102 aliats estratègics:

ÀMBIT DE PARTICIPACIÓ	NOMBRE D'ALIATS IDENTIFICATS
Actius culturals (entitats, llibreries, creadors/es)	42
Centres educatius (escoles i instituts)	20
Centres culturals municipals (Cèntric, Biblioteca, Centres cívics, La Capsa, L'Artesà, L'Escola d'Arts en Viu, etc.)	16
Altres agents (salut, esports, serveis socials)	24
Total aliats mobilitzats	102

Aquestes taules han garantit una visió plural, detectant les sinergies i friccions de l'entorn que han permès bastir una diagnosi precisa de la realitat lectora actual.

3. Diagnosi de l'Estat de la Lectura: Anàlisi DAFO

La diagnosi s'ha fonamentat en les dades de l'Observatori Social del Prat (2025) i les memòries tècniques sectorials d'Educació i Cultura. L'avaluació reflecteix un ecosistema amb actius potents però amb necessitats de reajustament estructural.

Matriu DAFO

PUNTS FORTS	OPORTUNITATS
- Xarxa d'equipaments culturals i metodologia de treball en xarxa consolidada.	- Enfortiment del vincle biblioteca-escola i aprofitament de l'èxit del Seminari de Biblioteques Escolars.
- Biblioteca Antonio Martín com a node central de referència.	- Alineació amb els nous plans lectors obligatoris dels centres educatius.
- Clubs de lectura actius i bagatge en Literatura Infantil i Juvenil (LIJ) als centres educatius.	- Reinventar projectes Interseccions de lectura des de l'àmbit comunitari.
PUNTS FEBLES	AMENACES
- Necessitat de donar noves eines i capacitar a l'equip impulsor del pla.	- Saturació dels docents i dissenys curriculars rígids.
- Dispersió de l'oferta lectora i sense coordinació.	- Crisi de competència lectora i impacte de les desigualtats digitals en l'accés al coneixement.
- Dificultat per arribar a la franja adolescent i jove.	

Síntesi de Conclusions

L'anàlisi revela l'existència d'una biblioteca amb potencial estratègic per liderar la coordinació transversal del Pla.

La dispersió actual de l'oferta —que sovint pivota entre el Cèntric i els centres culturals— requereix una centralització estratègica sota la coordinació de la biblioteca.

Així mateix, l'esclatxa lectora en joves, agreujada per la fractura digital, se situa com la prioritat absoluta per garantir la cohesió social futura.

Els centres educatius mostren interès i implicació en el foment de la lectura, tot i que manquen plans lectors i recursos per gestionar les biblioteques escolars.

Això fa evident la necessitat d'impulsar una major corresponsabilitat de les famílies i les entitats locals en el foment de la lectura.

4. Full de Ruta: Reptes i Objectius Estratègics

Els reptes detectats es transformen en objectius operatius que garanteixen que la lectura sigui l'eix vertebrador de la vida pública.

Els 5 Grans Reptes

1. **Lideratge:** Consolidar la Biblioteca com a referent motor del municipi.
2. **Educació:** Situar l'escola com a pilar central de la trajectòria lectora vital.
3. **Transversalitat:** Integrar la lectura com a eix de tota l'acció cultural.
4. **Inclusió:** Garantir l'accés universal, especialment per a col·lectius vulnerables.
5. **Comunitat:** Activar el teixit associatiu i els agents locals com a mediadors lectors.

Objectius Estratègics 2026-2030

- Exercir el lideratge estratègic de la biblioteca en la coordinació del PLM.
- Fomentar el gust per la lectura en joves combatent la pèrdua de competència lectora.
- Promoure la lectura a partir d'altres llenguatges artístics (escènic, visual i digital).
- Consolidar la llengua catalana com a vehicle d'expressió i cohesió social.
- Identificar i posar en valor les bones pràctiques de foment lector ja existents.
- Eliminar barreres d'accés i inclusió per a persones amb diversitat.
- Impulsar la col·laboració amb llibreries, editorials i creadors locals.
- Implicar les famílies i AFA en la co-responsabilitat del procés lector.
- Assegurar la governança i continuïtat del pla amb estructures sòlides.

5. Estratègia i Pla d'Acció 2026-2030

L'estratègia s'articula en quatre eixos transversals.

Eix 1: La Biblioteca com a Referent i Motor

- Propòsit: Transformar l'estructura organitzativa de la biblioteca per capacitar el lideratge transversal.

- Línies d'acció: Reorganització de la Biblioteca; formació en mediació i prescripció lectora; reequilibri de la programació cap a públics joves; comunicació del Pla de lectura; avaluació del Pla de lectura.
- Responsables: Biblioteca i Servei de Cultura amb el suport de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la DIBA.

Eix 2: Lectura i Educació

- Propòsit: Promoure el gust i l'hàbit lector en infants i joves a través de la col·laboració entre els serveis educatius, els centres educatius, la biblioteca i les famílies.
- Línies d'acció: Creació de la Taula de Lectura i Educació; Integració de la Biblioteca en el Pla Educatiu d'Entorn (PEE); definició d'un projecte de foment de la lectura de la Biblioteca amb la comunitat educativa (centres educatius i famílies).
- Responsables: Servei d'Educació del Prat, Equip LIC del Servei Educatiu, centres educatius, Biblioteca.

Eix 3: Lectura i Cultura

- Propòsit: Situar la lectura com a prioritat en tota la xarxa d'equipaments culturals.
- Línies d'acció: Creació de la Taula de Lectura de Centres Culturals; suport a creadors locals, entitats culturals i col·lectius de la ciutat que promocionin la lectura.
- Responsables: Centres culturals i agents comunitaris (entitats i llibreries).

Eix 4: Lectura i Ciutat

- Propòsit: Expandir la lectura a àmbits no estrictament culturals.
- Línies d'acció: Creació de taula oberta de ciutat per integrar les accions desenvolupades per altres departaments municipals (esports, acció social, joves...) i entitats de la ciutat.
- Responsables: Servei de Cultura i Biblioteca.

6. Model de Governança i treball

Per garantir que aquest document sigui un pla executable i no una mera declaració d'intencions, s'estableix una estructura de governança en tres nivells.

Nivells de Governança

NIVELL	ÒRGAN / MEMBRES	FUNCIONS CLAU
Estratègic	Òrgan de Seguiment Polític (Regidories de Cultura i Educació)	Validació política, pressupostària i decisions a llarg termini.
Seguiment	Grup Motor del PLM (Caps de serveis, Cultura, Cèntric, Biblioteca, LIC)	Planificació operativa, avaluació d'impacte i revisió d'indicadors.
Executiu	Coordinació Executiva (Direcció Biblioteca i bibliotecaris referents del Pla)	Impuls setmanal, dinamització de taules i coordinació tècnica.
Operatiu	Taules de Treball (Sectors Educació, Cultura i Ciutat)	Co-disseny d'accions concretes i avaluació per eixos.

Eines de planificació i d'avaluació

Es redactarà el Pla de Gestió de Lectura, un document de planificació anual, amb la descripció d'objectius específics, la programació d'activitats, els espais de treball i de coordinació, el pressupost i tots els agents implicats.

El pla es dotarà d'un sistema d'indicadors d'avaluació de tots els projectes i activitats, que es recolliran cada any en una memòria que també inclourà les propostes de millora per a l'any següent.

Aquest pla reafirma el compromís del Prat amb una societat més justa, situant la lectura com l'eina central per construir una ciutadania crítica, creativa i cohesionada. En definitiva, una ciutat lectora és una ciutat més lliure.

Ajuntament del Prat de Llobregat